

Zaproszenie do udziału w konkursie na
wybór Podmiotu uprawnionego do
przeprowadzenia procesu nabycia obligacji
Miasta Grajewo

Szanowni Państwo,

działając na podstawie § 6 uchwały Nr XVII/142/20 Rady Miasta Grajewo z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu, w związku z art. 4 pkt. 3 lit. j) ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843) oraz art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), zaprasza się do składania ofert w pisemnym konkursie ofert na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Grajewo.

Wszystkie istotne informacje warunkujące zasady przeprowadzenia konkursu, w tym kryterium oceny otrzymanych ofert zostały opisane w *Ogłoszeniu o konkursie ofert na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Grajewo*, załączonego do niniejszego zaproszenia.

Wszystkie dokumenty JST potrzebne do oceny finansowej Miasta odnajdą Państwo na stronie internetowej: <http://bip.um.grajewo.pl/emisja-obligacji-2020.html>

Jako Zamawiający zastrzegamy sobie prawo zmiany warunków konkursu, na zasadach określonych w *Ogłoszeniu o konkursie ofert na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Grajewo*.

**OGŁOSZENIE O KONKURSIE OFERT
NA WYBÓR PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO PRZEPROWADZENIA PROCESU
NABYCIA OBLIGACJI MIASTA GRAJEWO**

I. Zamawiający – Emitent

**Miasto Grajewo
Urząd Miasta Grajewo
Ul. Strażacka 6a
19-200 Grajewo**

tel.: (86) 273 08 02

email: sekretariat@um.grajewo.pl

<http://www.grajewo.pl/>, <http://bip.um.grajewo.pl>

II. Określenie przedmiotu konkursu

1. Przedmiot zamówienia

Miasto Grajewo, zwane dalej Zamawiającym lub Emitentem, podjęło decyzję o emisji obligacji i określiło warunki tej emisji w uchwale Nr XVII/142/20 Rady Miasta Grajewo z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu.

Przedmiotem konkursu jest świadczenie kompleksowych usług związanych z pełnieniem funkcji Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji emitowanych przez Miasto Grajewo na kwotę 7.000.000 zł (słownie: siedem milionów złotych). Środki pozyskane z emisji obligacji zostaną przeznaczone na finansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta Grajewo na 2020 rok.

Zamawiający planuje wyemitować następujące serie obligacji:

- Seria A20 obligacji o wartości 1.000.000 zł - emitowana do 31 grudnia 2020 r.;
- Seria B20 obligacji o wartości 2.000.000 zł - emitowana do 31 grudnia 2020 r.;
- Seria C20 obligacji o wartości 2.000.000 zł - emitowana do 31 grudnia 2020 r.;
- Seria D20 obligacji o wartości 2.000.000 zł - emitowana do 31 grudnia 2020 r.;

Wyemitowane serie zostaną wykupione w następujących latach:

- W 2030 roku zostaną wykupione obligacje komunalne serii A20,
- W 2031 roku zostaną wykupione obligacje komunalne serii B20,
- W 2032 roku zostaną wykupione obligacje komunalne serii C20,
- W 2033 roku zostaną wykupione obligacje komunalne serii D20,

Ogłoszenie o konkursie ofert na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Grajewo

Oprocentowanie obligacji nalicza się od wartości nominalnej i wypłaca w okresach półrocznych liczonych od daty emisji, z zastrzeżeniem że pierwszy okres odsetkowy może trwać maksymalnie dwanaście miesięcy. Oprocentowanie obligacji będzie zmienne, równe stawce WIBOR 6M powiększonej o marżę. Stawka WIBOR 6M będzie ustalana na dwa dni robocze przed rozpoczęciem okresu odsetkowego. Oprocentowanie ustala się w oparciu o rzeczywistą liczbę dni w okresie odsetkowym oraz przyjmuje się, iż rok liczy 365 dni.

Oprocentowanie wypłaca się w dniu następującym po upływie okresu odsetkowego. Jeżeli termin wypłaty oprocentowania przypadnie na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, wypłata oprocentowania nastąpi w najbliższym dniu roboczym przypadającym po tym dniu.

2. Zadania Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji komunalnych

Do zadań Podmiotu wyłonionego w niniejszym konkursie należeć będzie:

- a. formalna organizacja emisji obligacji poprzez zapewnienie funkcjonowania Agenta Emisji zgodnie z art. 7a ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem nadzoru nad rynkiem finansowym oraz ochrony inwestorów na tym rynku z dnia 9 listopada 2018 r.,
- b. zapewnienie funkcjonowania Agenta Płatniczego opisanego w regulaminie Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych albo alternatywnego rozwiązania dotyczącego pośredniczenia w komunikacji między JST, a KDPW w zakresie związanym z obsługą wypłat świadczeń, a także w zakresie przekazywania KDPW środków pieniężnych na potrzeby realizacji świadczeń obligatariuszy za pośrednictwem KDPW,
- c. Przygotowanie dokumentacji niezbędnej dla przeprowadzenia nabycia obligacji (w tym umowy na emisję, propozycji nabycia, warunków emisji),
- d. Organizacja emisji poszczególnych serii obligacji po zawiadomieniu Nabywcy przez Emitenta, przy czym termin emisji obligacji nie przekroczy 7 dni,
- e. Objęcie obligacji na własny rachunek albo rozprowadzenie ich wśród inwestorów,
- f. Organizacja wszelkich rozliczeń finansowych związanych z przeprowadzeniem emisji obligacji, zbywaniem, wykupem i wypłatą oprocentowania.

III. Warunki udziału w konkursie

W konkursie mogą wziąć udział Oferenci, którzy spełniają następujące wymagania:

- a. Są uprawnieni do występowania w obrocie prawnym, zgodnie z wymaganiami prawa,
- b. Posiadają uprawnienia niezbędne do wykonania przedmiotu konkursu,
- c. Dysponują niezbędną wiedzą i doświadczeniem, a także potencjałem ekonomicznym i technicznym oraz pracownikami zdolnymi do wykonania danego zamówienia,
- d. Są bankiem lub domem maklerskim,
- e. Znajdują się w sytuacji finansowej zapewniającej realizację złożonej oferty,
- f. Nie znajdują się w trakcie postępowania upadłościowego, w stanie upadłości lub likwidacji.

IV. Warunki prowadzenia konkursu

Zamawiający ustala następujące warunki prowadzenia konkursu:

- Zamawiający wysyła Ogłoszenie o konkursie wraz z Pakietem Informacyjnym Oferentom na piśmie, faksem lub poprzez e-mail;

Ogłoszenie o konkursie ofert na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Grajewo

- W przypadku wątpliwości dotyczących treści niniejszego ogłoszenia Oferent może zwrócić się na piśmie, faksem lub poprzez e-mail do Zamawiającego o wyjaśnienia;
- Powyższy punkt znajduje zastosowanie również do danych finansowych potrzebnych Oferentowi do oceny finansowej Emitenta w zakresie niezbędnym do realizacji przedmiotu zamówienia, których Oferent nie odnajdzie na stronie BIP Emitenta;
- Wyjaśnienia oraz dodatkowe informacje finansowe udzielone będą oferentom poprzez e-mail;
- Zamawiający zastrzega sobie prawo do zmiany warunków konkursu przed upływem terminu składania ofert. W przypadku zmiany warunków konkursu Zamawiający przekaże informację o zmianie Oferentom; Oferenci, którzy złożyli swoją ofertę przed ogłoszeniem wiadomości o zmianie warunków konkursu, mają prawo ją zmienić, przesyłając nową ofertę przed upływem terminu składania ofert;
- Zamawiający zastrzega sobie prawo do odstąpienia od niektórych postanowień niniejszego Ogłoszenia o konkursie, jeżeli jest to w interesie Zamawiającego i nie uchybia zasadom uczciwej konkurencji.

Wyznacza się następujące osoby do kontaktu z Oferentami:

- Doradca Emitenta: Aesco Group sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Sienna 72A/1602, 00-833 Warszawa, tel. +48 22 213 81 60, Fax +48 22 213 81 66, w imieniu której projekt realizuje: Wojciech Pawełczyk tel. +48 22 127 35 41, e-mail: wojciech.pawelczyk@aesco.com.pl
- Ze strony Emitenta: Grzegorz Kurzątkowski - Skarbnik Miasta Grajewo
Dane kontaktowe: tel. +48 (86) 273 08 09, e-mail: g.kurzatkowski@um.grajewo.pl

V. Kryteria oceny ofert i rozstrzygnięcie konkursu

1. Warunki sporządzenia i przesłania ofert

Oferenci biorący udział w konkursie zobowiązani są, pod rygorem odrzucenia oferty, do zachowania poniższych warunków:

- Oferta powinna być złożona na całość emisji obligacji, zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia oraz warunkami zawartymi w uchwale Nr XVII/142/20 Rady Miasta Grajewo z dnia 26 lutego 2020 r.;
- Oferta powinna być podpisana przez osobę upoważnioną do reprezentowania Oferenta bądź posiadającego stosowne upoważnienie wystawione przez Oferenta. Miejsca oferty, w których Oferent naniósł zmiany powinny być parafowane przez osobę uprawnioną do reprezentacji Oferenta bądź upoważnionego przedstawiciela Oferenta;
- Oferta powinna zostać przygotowana i złożona na piśmie w języku polskim;
- Ofertę należy złożyć w zamkniętej kopercie, zapieczętowanej w sposób gwarantujący zachowanie w poufności jej treści oraz zabezpieczającej jej nienaruszalność do terminu otwarcia ofert;
- Na kopercie należy umieścić następujące informacje: **Oferta w konkursie na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Grajewo. Nie otwierać przed dniem 23 marca 2020 r. godz.14:00.**
- Oferent może złożyć tylko jedną ofertę i staje się nią związany na okres 30 dni, licząc od terminu składania ofert;

Ogłoszenie o konkursie ofert na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Grajewo

Oferta powinna składać się z:

- Oferty cenowej – Załącznik nr 1 do niniejszego Ogłoszenia – Zamawiający dopuszcza jedynie te elementy wynagrodzenia, które są określone w Załączniku nr 1;
- Oświadczenia Oferenta o spełnianiu warunków udziału w konkursie, według wzoru stanowiącego Załącznik nr 2 do niniejszego Ogłoszenia;
- Niezbędnego pełnomocnictwa do reprezentowania Oferenta, jeśli oferta jest podpisywana przez osobę (osoby) inną, niż ujawniona we właściwym rejestrze sądowym jako uprawniona do reprezentacji Oferenta;
- Projektu umowy emisyjnej lub analogicznego wzoru stosowanego przez Oferenta;
- Projektu umowy na Agenta Emisji;
- Projektu umowy na Agenta Płatniczego albo projektu umowy dotyczącego alternatywnego rozwiązania w sferze pośredniczenia w komunikacji między JST, a KDPW w zakresie związanym z obsługą wypłat świadczeń, a także w zakresie przekazywania KDPW środków pieniężnych na potrzeby realizacji świadczeń obligatariuszy za pośrednictwem KDPW)

Ofertę należy złożyć w sekretariacie **Urzędu Miasta Grajewo, ul. Strażacka 6A, 19-200 Grajewo, nie później niż do dnia 23 marca 2020 r. do godziny 13:45.**

Zamawiający zastrzega sobie możliwość przedłużenia terminu składania ofert w dowolnym momencie przed jego upływem powiadamiając o tym wszystkich Oferentów.

2. Rozstrzygnięcie konkursu

W celu wybrania najkorzystniejszej oferty Zamawiający ustala następujące warunki oceny otrzymanych ofert:

- Otwarcie kopert z ofertami nastąpi w Urzędzie Miasta Grajewo, ul. Strażacka 6A, 19-200 Grajewo, w dniu 23 marca 2020 r. o godzinie 14:00 w sposób jawny.
- Zamawiający dokonuje oceny spełniania przez oferty wymogów określonych w niniejszym Ogłoszeniu i w trakcie tego procesu może żądać udzielania przez Oferentów wyjaśnień i uzupełnień braków, pod rygorem odrzucenia oferty. Wyjaśnienia i uzupełnienia braków winny nastąpić w terminie 3 dni roboczych od daty wezwania;
- Zamawiający zastrzega sobie prawo zamknięcia konkursu bez wybrania żadnej oferty.
- Wybrany Oferent zostanie niezwłocznie powiadomiony pisemnie o wyborze jego oferty, a o dokonanym rozstrzygnięciu zostaną niezwłocznie zawiadomieni pozostali Oferenci, ze wskazaniem podmiotu, którego ofertę wybrano.

3. Wybór najkorzystniejszej oferty

- Podstawą oceny merytorycznej ofert jest porównanie stopy IRR przepływów pieniężnych ze wszystkich serii obligacji zawierających wpływy z emisji, wysokość i daty zapłaty prowizji, wysokość oprocentowania zaproponowanych przez każdego Oferenta oraz spłaty poszczególnych serii.
- Zamawiający dokona wyboru oferty najkorzystniejszej kierując się najniższą stopą IRR, jednocześnie biorąc pod uwagę warunki umowne w zaproponowanym przez Oferenta wzorze umowy emisyjnej. Zamawiający zastrzega sobie prawo do wnioskowania o zmiany niekorzystnych dla Zamawiającego zapisów we wzorze umowy pod rygorem odrzucenia oferty. Ewentualne odrzucenie Zamawiającego uzasadni pisemnie.

Ogłoszenie o konkursie ofert na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Grajewo

- W przypadku złożenia dwóch ofert z taką samą stopą IRR Zamawiający zastrzega sobie prawo do wezwania tych Oferentów do złożenia ofert uzupełniających (w których Oferenci muszą zaoferować stopę IRR niższą niż zaoferowana w ofercie pierwszej, pod rygorem odrzucenia oferty) lub wybór oferty z korzystniejszym dla Zamawiającego wzorem umowy.

VI. Zawarcie niezbędnych umów

Zamawiający określa następujące warunki podpisania umów: z podmiotem uprawnionym do nabycia obligacji, z agentem emisji i z podmiotem wykonującym zadania opisane w Rozdz. 2 pkt 2. ust. b Ogłoszenia:

- Przesłanie zawiadomienia o wyborze oferty jako najkorzystniejszej nie jest jednoznaczne z zawarciem umowy emisyjnej;
- Umowa zostanie podpisana na warunkach określonych w złożonej ofercie;
- Oferent, który został zwycięzcą konkursu musi być gotowy do zawarcia umowy emisyjnej nie później niż 10 dni roboczych od daty powiadomienia o wyborze. W przeciwnym przypadku lub jeśli ww. Oferent będzie uchylać się od zawarcia umowy, Zamawiający może zawrzeć umowę z Oferentem, który złożył kolejną najkorzystniejszą ofertę.

VII. Klauzula RODO

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), dalej „RODO”, informujemy, że:

- administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Burmistrz Miasta Grajewo, ul. Strażacka 6A, 19-200 Grajewo;
- z inspektorem ochrony danych osobowych można skontaktować się poprzez adres e-mail: inspektorod@um.grajewo.pl;
- Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w celu związanym z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego nr 1 w trybie konkursu w związku z art. 4 pkt 3 lit. j) Pzp;
- odbiorcami Pani/Pana danych osobowych będą osoby lub podmioty, którym udostępniona zostanie dokumentacja postępowania w oparciu o art. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.), dalej „ustawa Pzp”;
- Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane, nie dłużej niż jest to konieczne, tj. przez okres trwania umowy oraz wyznaczony właściwym przepisem prawa.;
- obowiązek podania przez Panią/Pana danych osobowych bezpośrednio Pani/Pana dotyczących jest wymogiem ustawowym określonym w przepisach ustawy Pzp, związanym z udziałem w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego; konsekwencje niepodania określonych danych wynikają z ustawy Pzp;
- w odniesieniu do Pani/Pana danych osobowych decyzje nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany, stosowanie do art. 22 RODO;
- posiada Pani/Pan:
  - na podstawie art. 15 RODO prawo dostępu do danych osobowych Pani/Pana dotyczących;

Ogłoszenie o konkursie ofert na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Grajewa

- na podstawie art. 16 RODO prawo do sprostowania Pani/Pana danych osobowych¹;
- na podstawie art. 18 RODO prawo żądania od administratora ograniczenia przetwarzania danych osobowych z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w art. 18 ust. 2 RODO²;
- prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy RODO;
- nie przysługuje Pani/Panu:
  - w związku z art. 17 ust. 3 lit. b, d lub e RODO prawo do usunięcia danych osobowych;
  - prawo do przenoszenia danych osobowych, o którym mowa w art. 20 RODO;
  - na podstawie art. 21 RODO prawo sprzeciwu, wobec przetwarzania danych osobowych, gdyż podstawą prawną przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c RODO.

VIII. Załączniki

1. Formularz ofertowy
2. Oświadczenie Oferenta
3. Pakiet Informacyjny

SKARBNIK MIASTA

mgr Grzegorz Kurzątkowski

BURMISTRZ MIASTA

mgr Dariusz Łętarowski

MIASTO GRAJEWO
ul. Strażacka 6A, 19-20 Grajewa
NIP 719-153-20-12 Regon 450669714

---

¹**Wyjaśnienie:** skorzystanie z prawa do sprostowania nie może skutkować zmianą wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego ani zmianą postanowień umowy w zakresie niezgodnym z ustawą Pzp oraz nie może naruszać integralności protokołu oraz jego załączników.

²**Wyjaśnienie:** prawo do ograniczenia przetwarzania nie ma zastosowania w odniesieniu do przechowywania, w celu zapewnienia korzystania ze środków ochrony prawnej lub w celu ochrony praw innej osoby fizycznej lub prawnej, lub z uwagi na ważne względy interesu publicznego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego

Formularz ofertowy

W imieniu .....(nazwa i adres Oferenta)

Oferujemy realizację świadczenia kompleksowych usług związanych z pełnieniem funkcji Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji dla Miasta Grajewo na kwotę 7.000.000,00 zł (słownie: siedem milionów złotych) na poniższych warunkach:

Marża dodawana do stawki WIBOR 6M wynosi:

.....% - dla serii A20;

.....% - dla serii C20;

.....% - dla serii B20;

.....% - dla serii D20.

1. Oferent za oferowane w ofercie usługi pobierze od Emitenta prowizję w wysokości ..... zł, co stanowi .....% wartości emitowanych obligacji.

Oferent Emisji wymaga płatności prowizji w terminie:

.....

2. Oferent zapewni funkcjonowanie Agenta Emisji, którym zostanie następujący podmiot:

.....

Za swoje usługi Agent Emisji pobierze od Emitenta opłatę w wysokości ..... zł.

Opłata dla Agenta Emisji będzie płatna w terminie:

.....

3. Zadania opisane w Rozdz. 2 pkt 2. ust.b Ogłoszenia, zostaną wykonane przez następujący podmiot:

.....

Za swoje usługi Wykonawca pobierze od Emitenta opłatę w wysokości ..... zł.

Opłata ta będzie płatna w terminie: .....

Oferent nie przewiduje żadnych innych kosztów prowizyjnych lub opłat poza wyżej wymienionymi (z wyłączeniem kosztów KDPW).

Szacowane koszty KDPW jakie emitent poniesie według stanu prawnego na dzień złożenia oferty wynoszą ..... zł.

_____
data

_____
podpis

Oświadczenie Oferenta

Oferent oświadcza, że:

- Jest uprawniony do występowania w obrocie prawnym, zgodnie z wymaganiami prawa;
- Posiada uprawnienia niezbędne do wykonywania prac lub czynności, wynikających z ustawy o obligacjach;
- Dysponuje niezbędną wiedzą i doświadczeniem, a także potencjałem ekonomicznym i technicznym oraz pracownikami zdolnymi do wykonania przedmiotu konkursu;
- Jest bankiem lub domem maklerskim;
- Znajduje się w sytuacji finansowej zapewniającej realizację złożonej oferty;
- Nie znajduje się w trakcie postępowania upadłościowego, w stanie upadłości lub likwidacji;
- Akceptuje warunki postępowania, określone w Ogłoszeniu o konkursie ofert;
- Podmioty wskazane w ofercie jako Agent Emisji i Agent Płatniczy posiadają stosowne uczestnictwo w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych;
- wypełnił obowiązki informacyjne przewidziane w art. 13 lub art. 14 RODO³ wobec osób fizycznych, od których dane osobowe bezpośrednio lub pośrednio pozyskał w celu ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego w niniejszym postępowaniu⁴.

_____

data

_____

podpis

(osoby uprawnione do reprezentowania Oferenta lub osoby upoważnione przez Oferenta zgodnie z załączonymi pełnomocnictwami)

³ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1).

⁴ W przypadku, gdy wykonawca nie przekazuje danych osobowych innych niż bezpośrednio jego dotyczących lub zachodzi wyłączenie stosowania obowiązku informacyjnego, stosownie do art. 13 ust. 4 lub art. 14 ust. 5 RODO treści oświadczenia wykonawca nie składa (usunięcie treści oświadczenia np. przez jego wykreślenie).